

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja vsakega prvega v mesecu. = Naročnina letno za nečlane Din 18.—. = Posamezna številka stane Din 150. = Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. Ljubljana VII.

Ne rušite enotnosti

Naš list je od začetka, ko je stopil v življenje, stalno in dosledno vršil energično propagando za idejo enakosti, bratstva in ljubezni med zadružniki, utemeljujoč te ideje, kot temeljno načelo za zdrav in uspešen zadružno gospodarski pokret.

V dnevne politične dogodke in v posamezne politične spore med strankami se naš list nikdar ni spuščal. Imajoč pred očmi velikansko škodo za zdrav zadružni napredek, ako bi se uvajala v zadruzi in v našem listu kaka politična propaganda za katerokoli skupino ali za kakega razboritega posameznika, je odločno odklanjal vse tozadevne poizkuse.

Daleč in visoko je stal nad malenkostmi in političnimi dogodki vsakdanjega življenja, braneč načelo popolne politične indiferentnosti v zadružništvu.

V dnevne dogodke se je spuščal samo v toliko, v kolikor je iz stališča zadružništva bilo potrebno in koristno.

Ako bi se uveljavilo tako načelo v velikih širokih masah našega izmučenega delovnega ljudstva, kaki zadružni uspehi bi se lako danes pokazali.

V Sloveniji imamo že precej močno zadružništvo, a žal se to zadružništvo ne more tako uspešno razvijati, kakor bi se lahko in moralo, iz enostavnega razloga, ker ne mora biti naslonjeno na politična načela svojih ustanoviteljev.

Zadružništvo v Sloveniji nosi preveč viden znak politične strankarske opredelitve in zato je pa tudi propaganda za razvoj omejena le na delokrog, strankarsko opredeljenih posameznikov.

To je tudi edini vzrok, da zadružništvo v Sloveniji ne more pridobiti tako splošnega pomena, kakor je potreben, da bi vabil za vstop v zadružne vrste vse one, ki izpovedujejo drugačno politično naziranje in lastno politično opredeljenega zadružništva nimajo.

V splošnem je politika pogin zadružništva.

Zato bi trebalo iztrebiti iz zadružništva, katerikoli strankarsko političen vpliv, ako bi se hotelo doseči, da bi to zadružništvo v

resnici lahko služilo vsesplošni narodni koristi.

Saj je vendar zadružništvo samo na sebi važen in odločilen program, ki so ga izklesali globoki gospodarski misleci, ki more v delokrogu svojega gospodarskega in kulturnega programa rešiti vse gospodarske, socialne in kulturne probleme človeštva, veliko bolj učinkovito, kakor vsi strankarsko politični programi skupaj.

Te rak-rane v zadružništvu se je naš list vedno ogibal in je znal strogo ločiti zadružno delo od dela za politično strankarske probleme.

Zato naš list ni poznal v svojih vrstah nikakih liberalcev, klerikalcev ali socialistov katerekoli branže, marveč samo zadružniške člane.

Ne bomo trdili tja v en dan, ako ugotovimo, da je le to naše delo strogo ločeno od dnevnih političnih bojov, pripomoglo do tako velikega in uspešnega razmaha v železničarskem zadružništvu.

Svetosti političnega naziranja poedincev, se naš list ni dotikal, nikogar ni omalovaževal, ter niti ni vodil račun o strankarski pripadnosti poedincev članov, zato pa smo v svoji zadruzi dosegli prav lepe in vidne uspehe.

Visoko je naš list dvigal zastavo objektivnosti in vsestranske pravičnosti in v vseh nastalih kočljivih vprašanjih, nastopal in zastopal edino program zadružništva in oznanjal njegove velike koristi za človeštvo.

Kakor hitro bi zapustili to temeljno smernico in kakor hitro bi dopustili, da bi si kdo svojil naš list za svoj osebni žurnal, bi danes o uspehih ne mogli govoriti in morda bi imeli danes še samo eno priliko jokati na razvalinah nekdanjega železničarskega zadružništva.

Zakaj vse to omenjamo in kličemo v spomin? Zato, da opozorimo na velikansko zadružno škodo, ako bi se v našo zadruzo zanesel katerikoli politični vpliv ali prestiž in da bi doslej strnjene in enotne zadružne vrste železničarjev razdvojil.

Tak medsebojen boj bi na mah uničil vse sadove dosedanjega neumornega dela.

Nekateri to nameravajo, da poskušajo dosedanjemu upravnemu odboru utisniti pečat politične opredeljenosti pod firmo strokovne opredeljenosti.

Ni namen pisca tega članka, da bi skušal braniti upravni odbor, ali morda samo voljo posameznikov tega upravnega odbora, ker bo znal upravni odbor na merodajnem mestu zagovarjati svoje sklepe in tudi svojo predbacivano opredelitev in sicer na občnem zboru.

Tudi naš list ni bil doslej, niti ako Bog da, ne bo v bodoče, glasilo upravnega odbora ali posameznika upravnega odbora.

Vedno je zastopal le koristi vseh enako.

Kdor pa hoče z usiljevanjem pečata političnega opredeljenja zanašati borbo v zadružne vrste, ta je grobokob zadružništva in sovražnik gospodarskega napredka železničarjev.

Povedali smo, kaj je naš list zastopal doslej, povedali smo kaj je vodilo naše zadružne vrste k uspehom, na članstvu je sedaj, da vse objektivno presodi in nastopi proti vsakomur, ki bi z našo zadruzo hotel uganjati politične eksperimente na škodo celokupnosti.

Edina zadruza, ki v Sloveniji zavzema popoln nevtralen položaj z ozirom na razna politična vprašanja in strankarsko opredelitev svojih članov izven zadruge, je naša zadruza.

Kdor krši te principe iz vidika osebnih ali političnih interesov, ni iskren zadrugar in zasluži, da mu zadružniki odgovore tako, kakor zasluži.

Ponovno trdimo, da nas je samo solidarnost vodila k uspešnemu razmahu.

Kaj je kapitalizem?

Češki sladkor, ki se uvaža k nam, stane neocarinen na meji Din 3.48. Pri uvozu se mora plačati še Din 3.30 zaščitne carine in običajnih 5 Din državne trošarine. Sladkor sipa stane tedaj skupaj Din 11.78 kg franko Ljubljana.

Domač sladkor pa stane na debelo franko Ljubljana Din 11.70. Tu je plačana

istotako državna trošarina 5 Din, dalje prevoz iz tovarne do Ljubljane svojih 50 para, tako, da dobi tovarna za 1 kg sladkorja franko skladišče tovarne Din 6.20.

Češki sladkor, ki se pripelje v Trst in nazaj v Ljubljano, je že moral plačati tovarnine najmanj 35 para, sme stati največ 3.13 Din v tovarni napram našemu Din 6.20.

Ali z drugimi besedami, naša tovarna zasluži pri kilogramu sladkorja Din 3.20 več kakor pa tovarna na Češkem. To je pri vagonu sipe Din 32.000.— več dobička, kakor ga ima tovariš na Češkem. Konzumira se sedaj pri nas 8000 vagonov sladkorja na leto in znaša ta večji dobiček svojih Din 260,000.000.— na leto.

Imamo 7 tovarn sladkorja, od teh sta dve državni. Na 5 privatnih tovarn odpade ca 200,000.000.— Din dobička na leto, ki je nastal samo radi tega, ker štiti država z zaščitno carino te tovarne, ki v polni izmeri izrabljajo to zaščito.

95% delnic teh tovarn je v rokah inozemcev, ki odnašajo iz naše države na leto na ta način 180,000.000.— Din dobička, ki ga jim je poklonila država z zaščitno carino. Da ne pretiravamo, najmanj 1 milijardo dinarjev so že na ta način odnesli iz naše države, tako kakor odnašajo italijanski zidarji jeseni prisluzeni denar iz Nemčije in Francije domov. Kako je to mogoče?

5% delnic sladkornih tovarn je šlo za spominke in voščila raznim poslancem in vplivnim političnim osebam. Vsi napadi v parlamentu in po časopisju na to brezvestno igro in plačkanje našega naroda so bili zaman. Šele sedaj se dela na tem, da se odpravi to plačkanje.

To se imenuje kapitalizem, ako izrablja posetnik denarja svojo okolico, da zlepa ali zgrda doseže nepravilno povečanje svojega kapitala.

Ako nabira podjetje kakor naša zadruga oni kapital, ki ga rabi za pametno gospodarstvo in za racijonelno preskrbo svojih članov z živili, ni to nikak kapitalizem. Samo z denarjem se more parirati kapitalizmu, z denarjem in z zavednostjo.

Neosnovan napad

»Ujedinjeni železničar«, glasilo »Saveza železničarjev« je v svoji 3. številki z dne 1. II. t. l. prinesel članek pod naslovom »Pred volitvami v Nabavljalno zadrugo«, ki radi neobjektivnosti in neresnice zasluži odgovor.

Ne spuščamo se v razne uvodne predloge, ki bodo tvorili predmet razprave na občnem zboru, kar se tiče čistega dobička, samosvojitve Maribora itd., ker z odgovo-

rom ali mišljenjem ne moremo in nočemo prejudicirati.

Da pa je naša zadruga jadrjala pogubonosno pot, je pa tako neslana predpustna šala, ki ji more nasesti le prav poseben neveden naivnež.

Zadruga že drugo leto stalno stopa od uspehov do uspehov in ti uspehi popolnoma zasenčijo povdarjani škodljiv upliv.

Kar se pa tiče zvezarskega vodstva, je pa to ena najneresničnejših demagogij že vspricho takta, ki ga upravni odbor zavzema od ustanovitve.

Ni krivda upravnega odbora, da so do zadnjega pristopali k zadrugi le železničarji, organizirani pri Zvezi, kakor tudi ni njegova krivda, da so pomagali le železničarji, ki so bili organizirani pri »Zvezi« ustanoviti našo zadrugo.

Prost pristop je imel vsakdo, zakaj pa so tisti, ki danes upijejo svoj čas nasprotovali razvoju naše zadruge.

Upravni odbor ni kriv, ampak krivda leži le na onih, ki so napredek naše zadruge le od strani gledali in šele v zadnjem času jeli pristopati, ki pa uživajo danes popolne in enake združne pravice, kakor stari člani.

Vodstvo zadruge pa je znalo doslej zastopati in voditi le koristi zadruge in njenih članov, brez ozira, kje so organizirani, ako pa je kak posameznik vodstva ali član zadruge zagrešil kako netaktnost, zato pa upravni odbor ne zasluži loparja.

Za netaktnost ali čin samolastnosti naj odgovarja dotični, ki jo je zagrešil.

Priložnost, da se ga kliče na odgovor je občni zbor, ki se bo v kratkem vršil in delegati bodo imeli priliko obsoditi vse dokazane nedostatke.

Ako jih je eventuelno izvršil upravni odbor s svojimi sklepi, se bo že zagovarjal.

Razpis volitev delegatov se je izvršil popolnoma v smislu in soglasnem sklepu zadnjega občnega zbora, ter ne zadene upravnega odbora nikaka krivda, ako ta sklep ni morda tak, kakor bi si ga nekateri želeli.

Volitve so svobodne in brez upliva upravnega odbora. Ako se v resnici izvaja kak teror, o katerem se šele govori, za to vendar ne more odgovarjati upravni odbor, ker tudi ni še ugotovil kakega terorja.

Če se pa vrši med člani boj in agitacija za gotovo opredeljenost, tega upravni odbor ni povzročil in ne more zato odgovarjati, dasiravno bi to prav rad preprečil.

Kdor pa je kršil sklep upravnega odbora, kot njega član, naj pa nosi zato vse posledice svoje lastne odgovornosti. Upravni odbor je že tozadevno sklepal.

Kdo naj bo voljen v bodoči upr. odbor, se sedanji upravni odbor ne vtika, ker mo-

ra stati objektivno in nepristransko brez upliva na tak predlog.

Ali pa kdo od upravnega odbora na svojo pest upliva na bodoči rezultat volitev, bo pa na občnem zboru dajal pošten odgovor, ne samo delegatom, marveč tudi upravnemu odboru.

Ker v članku stoji, da se je sklepalo, da nihče kdor ni zvezar ne bo voljen v upravni odbor, povdarjamo samo, da se v zadrugi na seji upravnega odbora ni sklepalo o tem, ker ne spada v njegov delokrog, ako se je pa to sklepalo morda drugje, za to vendar vodstvo zadruge ne more odgovarjati.

Glede podpor pa pripominjamo, da je dobila železničarska godba »Sloga« in »Zarja« denarno podporo, ker sta to železničarski kulturni instituciji, toraj ni istina, da se je prošnja »Zarje« odklonila.

Tudi »Sokol« v Šiški je kulturna organizacija, pri katerem sodelujejo železničarji, ter se je njegovi prošnji ugodilo, da z božičnico obdari revne otroke tudi železničarjev.

Tudi »Savez želez.« in UJNŽ sta na prošnjo prejeli denarno podporo za božičnico, da se obdarujejo revni železničarski otroci.

Tudi »Društvu skrb za mladino« se je votirala podpora ter je to društvo za podporo 2000.— Din od vrha do tal obleklo 12 revnih železničarskih otrok v starosti od 6 do 12 let.

Iz gorenjega sledi, da se je pravilno in objektivno postopalo ter se je votirala podpora povsod tam, kjer smo bili prepričani, da bo šla na korist železničarjev.

Ni se delala razlika glede politične opredeljenosti, kar pokazujejo in dokazujejo navedene podpore.

Zahtevala se je pač opredeljenost na seji upravnega odbora, ta predlog pa je bil stavljen kot glas upijočega v puščavi in tako je prav.

O drugih nagradah bomo pa imeli še priliko govoriti ali so bile potrebne ali ne in ali so se izplačale ali ne.

Na občnem zboru odgovor gotovo ne izostane.

Kdor pa hoče z demagogijo napeljevati vodo na svoj politični mlinček, temu pa iz svetosti do združne ideje in koristi do naše zadruge, naš list ne bo sledil.

Na občnem zboru pa naj delegati nastopijo objektivno in odločno za koristi zadruge in za njen napredek.

To naj bo edini in primeren odgovor vsem, ki se niti pred svetostjo združne ideje ne morejo vzdržati demagogije in resnice.

Občni zbor podpornega društva železničarjev v Ljubljani

se je vršil v nedeljo dne 17. februarja. Med tem, ko je prihajalo pred tremi leti na ta občni zbor samo po 15 do 30 penzionistov ter odločalo o usodi društva, o prispevkih in dajatvah, je sedaj, odkar smo načeli vprašanje v »Zadrugarju« večje, ter je prišlo na sedanji občni zbor kljub slabemu vremenu nad 80 članov. Manjkali so takozvani zaupniki s proge. Radi tega je bilo začetkom precej debate ali se ne bi občni zbor predložil na poznejši čas.

Ker se ni vedelo prav, kaj pomeni ta zaupnik ali ima glasovalno pravico kot poedinec Ljubljančan ali zastopa na občnem zboru vse člane svojega okoliša, dalje ker ni bilo izgleda, da bi se obravnavalo kako bolj važno vprašanje definitivno, se je občni zbor kljub temu vršil. Nekaj članov je protestiralo in odšlo, kar je predsednik občnega zbora g. Kitek obžaloval oziroma smatral kot nerodnost.

Občni zbor ni prinesel nič novega. Pravila, prispevki in dajatve ostanejo za enkrat neizpremenjene in se je spet odgodelo vprašanje sigurnejše finančne podlage in s tem v zvezi vprašanje višjih prispevkov ali nižjih posmrtnin in vprašanje spremembe pravil.

Bilanca sama je navidez povoljna. V letu 1928 vplačana članarina 801.803.— Din donos na obrestih 71.775.— Din odpravnina 550.500 Din režija skupno 71.272 Din. Prirast na premoženju napram lanskemu letu za Din 251.896. Članov je pristopilo 361, odstopilo 22, splačanih posmrtnin 121 plus 17.

V debati glede naložbe denarja je odbornik g. Čerček povdarjal naj pomagajo železničarji s tem denarjem v prvi vrsti lastnim ustanovam, kakor »Nabavljalna zadruga«, Hranilnica »Bajtar«, ako še preostane denarja, in ako se bo ta denar lahko koristno, absolutno sigurno in likvidno naložil v druga zadružna podjetja, naj se raje tam nalože, kakor pa v banki. Sigurnost in likvidnost pa je potrebna. Specijalen predlog njegov, da bi se dovolilo dati nabavljalni zadrugi 800.000.— Din v slučaju potrebe, je bil povečini živahno pozdravljen in priporočan (g. Deržič in Ilesič) ker pa so bili nekateri naziranja, da bi znali odšli člani še s tem uganjati demagogijo in ker je bilo precej članov nezaupljivih napram vsaki spremembi je ostalo pri starem.

G. Čerček povdarja: Če bi imel tako malo poguma in podjetnosti, ne bi nikdar prišlo do ustvaritve Nabavljalne zadruge, kar mu navzoči tudi priznajo.

Izvoljen je bil novi odbor in sicer: predsednik g. Kitek Josip, podpreds. Jesih Josip, tajnik Lipovšek Ivan, namestnik Danev Simon, blagajnik Safošnik Ivan, namestnik Černe Ernest, odborniki: Hirsch Ivan, Čerček Srečko, Sluga Ivan, Roter Albin, Novak Janez, Kobal Albert. Revizorja: Simončič Franc in Miculinič Rudolf.

Bistveni del starih pravil, načrt sedanjih se objavi v »Zadrugarju«. Dobro, da se iznese tudi vsa kritika in načrt za bodoče delo v »Zadrugarju«.

Ne gre se tu toliko za samo podporno društvo Ljubljana, temveč za celi kompleks vprašanj podpornega značaja. Danes se licitirajo razna društva in organizacije kdo bo več pomagal in več nudil. Ne računa pa nihče kam to vede. Kdor je danes član vseh društev, ki postojajo za železničarja plača zase in za ženo 66.— Din mesečno in pričakuje, po sedanjem načrtu 25.000.— Din podpore. Ker se stavlja podobne zahteve tudi Nabavljalni zadrugi smo še tembolj na tem zainteresirani, da se ne licitira preko možnih mej.

Pomanjkanje premoga

Premog, ta važna in neobhodno potrebna življenjska potrebsčina, je produkt, s katerim se uganjajo prav neokusne in nedopustne špekulacije na račun nezaščitene izmozganega konzumenta.

Pri tem prednjači Trboveljska premogokopna družba, ta milijonska delniška družba, ki nastopa kakor kaka država v državi.

Kdo se ne spominja velike redukcije delavstva v rudnikih T. P. D., utemeljena češ, da leže velikanske množine nakopane premoga v rezervi, s tem so dokazovali nadprodukcijo napram dnevni potrebi. In ker milijonsko podjetje odvisi od par tisoč delavcev, se jih je reduciralo.

Od takrat se je jelo kmalu pokazovati in občutiti pomanjkanje premoga, posebno pa še na železnici.

To pomanjkanje pa se je utemeljevalo z pomanjkanjem železn. vagonov češ, da se produciranih množin premoga ne more dostavljati konzumentom.

Vse železniške organizacije, kakor tudi gospodarske institucije, predvsem Zbornica za trgovino in obrt, so s svojimi vlogami bombardirale železniško ministrstvo in ga rotile, da odredi za potrebno dostavo železniških vagonov, da se prepreči na eni strani grozeče nedostajanje goriva v dnevnem gospodarstvu, obrti in industriji, na drugi strani pa, da se prepreči z eventualno neizrabljeno nadprodukcijo premoga kaka redukcija delavstva.

Ministrstvo je izdalo tozadevno odredbo in dostavljati se je pričelo zahtevano

število vagonov, a glej, vzlic temu se je opazalo veliko pomanjkanje premoga.

Produkcija ni mogla zadoščati potrebam konzuma, vzlic rednemu dostavljanju vagonov.

Kurilniške zaloge premoga na železnici so se jele krčiti in poseglo se je po takozvanih železniških rezervah, ki so se v par dneh izčrpale.

Pomankanje premoga je postajalo čedalje bolj občutnejše in železnice so ga dobivale le za kritje nujnih potreb.

Evidentno je, da je pomanjkanje premoga povzročila redukcija delavstva in da je to pomanjkanje vladalo ves čas, ko so brezposelni delavci iskali delo pri borzah dela.

Produkcija ni mogla kriti dnevnih potreb, a za zvišanje produkcije se niso vspričo velike brezposelnosti med delavstvom storili nikaki koraki.

Hud nastopajoč mraz je zalotil železnice brez zadostnih zalog in prebivalstvo brez goriva.

Da je radi velikega mraza in radi boleznih rudarjev, posebno onih na dnevnem kopu, moglo nastati še občutnejše pomanjkanje premoga, ker se je produkcija znižala skoro samo na najnujnejše potrebe železnice, je jasno in naravno, kar se ne da odpraviti.

V tako hudem mrazu je dnevni kop moral odpovedati, kdo bi pač vzdržal delo na prostem, ob mizernih razmerah, v katerih rudar živi.

Iz gornjega je razvidno, da so milijonarji okrog Trboveljske kalkulirali po svoje, pa jim je hud mraz prekrižal račune.

Kje so pač sedaj tiste takozvane rezerve nadproduciranega premoga, ki so povzročile redukcijo delavstva?

Izčrpane so in prodane, ki pa niso pokrile vseh potreb dnevnega konzuma.

Zato tudi ne moremo spraviti v sklad dve dejstvi in sicer: **veliko pomanjkanje premoga vsled znižane produkcije na eni in veliko delavsko brezposelnost na drugi strani**, čeprav opravičujemo sedanji zastoj, ki sta ga povzročila izvanredna zima in mraz.

Ostali rudniki v Sloveniji pri tem niso prav nič prizadeti, ker obratujejo v omejenem obsegu vsled pomanjkanja denarja za potrebne investicije, ki so pa vzlic vsem neugodnostim znali produkcijo premoga celo zvišati, ki pa vseeno ne more odločilno uplivati na cene in potrebe konzuma.

Ali je sedanje pomanjkanje premoga le neizbežno in nezaželjeno zlo, ali pa le plod čudne kalkulacije T. P. D., o tem naj si napravijo sodbo naši zadružniki sami, ako bodo znali spraviti v sklad:

»Pomanjkanje in brezposelnost.«

Bilanca „Vzajemnosti“ uslužbencev državnih železnic v Mariboru

Koncem leta 1928 znaša premoženje 486.783.— Din, odpravljenih je bilo 169 članov z Din 346.679. Članarina je prinesla Din 354.779, dohodki in izdatki so ostali normalni.

Upravni odbor je postopal previdno in pametno, da je pravočasno lansko leto povišal članarino na Din 8.—.

Ni mi znano, v koliko so utemeljene govornice, da se misli Mariborsko Vzajemnost pridružiti podpornemu društvu v Ljubljani. Vzajemnost v Mariboru ima v prvi vrsti pomen, da preskrbi železničarju podporo v času, ko gre v pokoj (selitveni stroški, čakanje na penzijo ali akontacijo itd.); namen podpornega društva v Ljubljani pa je edinole podpora za slučaj smrti. Ne da se tedaj družiti kar tako teh dveh društev.

Ker so nekateri naziranja, da so režijski stroški kvzrok, da društvo ne napreduje, kakor se pričakuje, bi moral spomniti na to, da vsi upravni stroški tega velikega društva ne znašajo toliko, kakor dobi na mesec plače navaden uslužbenec privatnega podjetja. Nasprotno društvo ne bi smelo štediti na stroških, dasi izračuna točno, koliko sme plačevati podpore in koliko zahtevati dajatev.

Sestanek nabavljajalnih zadrug v Sloveniji

Dne 27. januarja t. l. se je vršil na inicijativo Saveza Nab. zadrug prvi sestanek Nabavljajalnih zadrug državnih nameščenec v Sloveniji. Dnevni red je bil določen:

1. Problem skupnih nabav.
2. Problem malih zadrug oz. ustanavljanje podružnic.
3. Kreditne zadruge, obenem problem razdolževanja.
4. Stanovanjske zadruge.
5. Razne socialne naprave v okvirju naših zadrug, posmrtna podpore, življenjsko zavarovanje itd.

Sestanek se je vršil v poslopju naše Nabavljajalne zadruge v Šiški. Prišli so zastopniki raznih zadrug, nabavljajalnih, stanovanjskih pa tudi kreditne zadruge (hranilni konsorcij v Ljubljani). Savez pa je poslal na ta sestanek dva delegata, upravnika g. Vujnoviča in člana upravnega odbora g. Štiblerja.

K točki 1. je obširno razvijal razne možnosti skupnega nabavljanja g. Čerček, ker pa ni bilo vprašanje s tarifske strani dovolj preračunano in ker ni imel pooblastila, da bi se definitivno izjavil za kak pozitiven načrt, ni prišlo do praktičnega za-

ključka. Dalo bi se tu marsikaj ustvariti, če bi bili konzumenti in zadruge složne in uvidevne.

K točki 2. so izvajali posamezni zastopniki zadrug svoje skušnje, pošilja se živila svojim članom v oddaljene kraje skupno na ta način, kakor zadruga na prog. Tako iz Ljubljane v Litijo, iz Maribora v Št. Lenart itd.

K točki 3. je pojasnjeval g. Čerček stališče naše zadruge pa tudi stališče naše hranilnice. Povdarjal je, da ni naša zadruga in naša hranilnica za razmere v Sloveniji nikdar odobrvala odteganja po 10 Din mesečno za kreditne svrhe.

Mi negiramo takozvani problem razdolževanja. V praksi smo ga sicer imeli, ko smo prevzeli člane od Gospodarske poslovalnice, ki so bili za dva meseca zadolženi, ali smo sprejemali člane, ki so bili odvisni od trgovcev, pa smo jim pustili prvi mesec nakupljena živila odplačevati v obrokih. Ako pa je bil kdo že sicer prezadolžen, mu tudi Nabavljajalna zadruga ne more več pomagati.

Za izredne slučaje, kjer je pomoč še koristna, pa smo si ustvarili z lastnimi sredstvi in vlogami svojo hranilnico. Že pred leti je zastopal g. Čerček na sestanku radi kreditnega problema naziranje, da bolje nič, kakor da bi imeli samo posojilnico. Danes lahko pokažemo na uspeh tega naziranja. Zbralo se je v naši hranilnici po malem, vloge od 20 do 100 Din mesečno kapital, enega milijona dinarjev, in to je nekaj pozitivnega. Prihranilo se je premoženja za železničarje 1 milijon, mesto da se je pogubilo posamezne kovače na vse strani. Za dajanje posojil imamo navsezadnje tudi druge hranilnice. Naša hranilnica pa zastopa stališče, da ne daje posojil onim, katerim ne bi s tem koristili ali jim nasprotno celo škodovali. Več kot polovica se izda pri nas posojil za produktivne svrhe, to je, nakup travnika, živine, popravilo hiše itd.

Če se je začelo odtegovati 10 Din mesečno od vsakega uslužbenca, naj bi se ta denar dal na razpolago za stanovanjske svrhe. Ali jih dobi kreditna zadruga, ali stanovanjska, je vse eno. Škoda pa bi bilo, da se porabi denar za brezplodni problem razdolževanja. Tako vsaj v Sloveniji. Doli na jugu, kjer se guli državnega nameščenca in mu naračuna 60 pa tudi 120% obresti, tam ima ta akcija pomen.

Pri podrobni debati o naziranju Saveza za kreditne zadruge in njih pravil, v kateri je g. Čerček odklanjal novotarije v deležu in formalnosti za našo hranilnico, sta zastopnika Saveza dala našemu predsedniku prav za razmere v Sloveniji odnošno za zadrugo, ki je pokazala zmožnost živ-

ljenja in zdrav razvoj. Naša hranilnica bo tedaj obdržala delež Din 100.—, ko prestopi v Savez nabavljajalnih zadrug.

K točki 4. Tudi tu je povdarjal govornik; da ne gre, da bi spremenili sedanji sistem in povišali delež pri zadrugi »Bajtar«. Med tem, ko je priporočal g. Štibler ustanoviti za celo Slovenijo največ tri kreditne zadruge, je naziranja, da bi bilo koristno ustanoviti več malih krajevnih stanovanjskih zadrug. Morda dobimo poleg »Bajtarja«, ki naj bi postal v sedanji obliki naprej še par stanovanjskih zadrug železničarjev v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu itd.

K točki 5. je poročal g. Čerček zastopnikom zadrug, da imajo železničarji še preveč podpornih akcij. Tako eno v okvirju nabavljajalne zadruge, dalje tri podporna društva, imamo posebne akcije organizacij, UJNŽB, društva strojevodij, kjer se daje precejšnje podpore. O tem so itak obveščeni navzoči potom koledarja. Omenja razne sisteme podpornih akcij železničarjev v Nemčiji, pa tudi kombinacije konzumnih društev. Tako interesanten predlog konzumnega društva za Slovenijo, ki predlaga naj bi konzumenti ne dvigali dividend, temveč jih pustili konz. društvu kot obratni kapital. Njih vloga bi se obrestovala in dosegla po letih velike svote, ki jim je za slučaj smrti na razpolago.

Sestanek je končal z najboljšimi vtisi, da so taki sestanki koristni za vsakogar. Tudi močnejši in oni, ki ima večkušenj, najde še vedno nekaj novega in koristnega. Kje so palače in kavarne velenakupovalnih zadrug kot jih imajo v Nemčiji, Angliji, Franciji. Morda še kedaj pridemo do senice onega, kar imajo Angleži.

K bilanci želez. hranilnega in posojil. zavoda v Ljubljani

Članov je bilo 1. januarja 1928 382, pristopilo 251, odpovedalo članstvo, umrlo, skupno 18, ostalo članstvo 31. decembra 633. Vlagatelj je bilo začetkom leta 440, novih vlagatelj je pristopilo 26, izostalo 82. Vezanih vlog je bilo 107.

Prošenj za posojila je bilo 389, odobrenih 351, odklonjenih 38.

Potrebo posojila so utemeljevali:

Obleka, perilo 69, šola 14, družinske razmere 20, kurivo 7, izpiti 6, porod 2, nakup prašiča 10, pohišstvo 44, poravnava dolgov 22, bolezen 23, selitev 14, zobovje 10, ženitev 2, dota 2, pogreb 1, razno 35, popravilo hiše 34, nakup zemljišča 20, nakup krave 12, nakup šivalnega stroja 3, nakup čebel 1, tedaj skupno 128 posojil konzumnega značaja, 153 razno in 70 posojil produktivnega značaja.

Letni zaključek železničarskega hranilnega in posojilnega zavoda

r. z. z o. z., Ljubljana

Račun dolga in imetja 1928

Imetje

Dolg

Imetje		Din	Dolg		Din
1. Račun blagajne:			1. Račun zadružnih deležev:		
Stanje 1. januarja 1928	Din 28.429 40		Stanje dne 1. januarja 1928	Din 35.150—	
Dohodki v letu 1928	" 2,190.919 79		Uplačani v letu 1928	" 25.920—	
	Din 2,219.349 19			Din 61.070—	
Izdatki v letu 1928	" 2,202.371 21		Izplačani v letu 1928	" 340—	
Stanje gotovine 31. decembra 1928		16.977 98	Stanje 31. decembra 1928		60.730—
2. Račun naložbe:			2. Račun obresti deležev:		
a) Delež pri Zadr. Zv. v Celju	Din 500—		Neizplačane obresti deležev iz		
b) Stanje naložb pri denarnih zavodih,			a) bilance 1927	Din 1.172 90	
1. januarja 1928	Din 71.230—		b) leta 1928	" 2.086 70	3.259 60
vloženo	" 570.000—		3. Račun hranilnih vlog:		
obresti 1928	" 4.978 19		Stanje 1. januarja 1928	Din 538.145 51	
	Din 646.208 19		Vloge v letu 1928	" 931.348 57	
dvig v 1928	" 574.478 19			Din 1,469.494 08	
stanje dne 31. decembra 1928	Din 71.730—	72.230—	Dvigi v letu 1928	" 563.517 31	
3. Račun poštne hranilnice:				Din 905.976 77	
Stanje 1. januarja 1928	Din 887 84		Kapitalizovane obresti 1928	" 34.459 91	
Uplačila v letu 1928	" 79.138 23		Stanje 31. decembra 1928		940.436 68
	Din 80.026 07		4. Račun rezervnega sklada:		
Izplačila v letu 1928	" 79.458 75		Stanje 1. januarja 1928	Din 14.576 17	
Stanje 31. decembra 1928		567 32	Dobiček iz leta 1927	" 5.213 31	
4. Račun posojil:			Pristopnine iz leta 1928 (§ 26)	" 2.390—	
Stanje 1. januarja 1928	Din 496.665 92		Stanje 31. decembra 1928		22.179 48
Dana posojila v letu 1928	" 1,256.063 38		5. Račun prehodnjih zneskov:		
	Din 1,752.729 30		Predplačane obresti za leto 1929	Din 19.813 38	
Vrnjena posojila v letu 1928	" 756.425 50		Požel.	" 120—	19.933 38
Predplačane obresti za 1929	" 19.813 38		6. Račun zgube in dobička:		
	Din 976.490 42		Dobiček v letu 1928		20.319 17
Zaostale obresti v letu 1928	" 592 59				
Stanje posojil dne 31. decembra 1928		977.083 01			
		1,066.858 31			1,066.858 31

Račun zgube in dobička 1928

Zguba

Dobiček

Zguba		Din	Dobiček		Din
1. Račun obresti:			1. Račun obresti:		
a) Obresti hranilnih vlog:			a) Obresti posojil:		
1. Izplačane v letu 1928	Din 636 48		1. Uplačane v letu 1927	Din 3.540 27	
2. Kapitalizovane v letu 1928	" 34.459 91		2. Uplačane l. 1928	Din 81.730 38	
b) Obresti deležev za leto 1928	" 2.086 70	37.183 09	3. Predplač. l. 1929	" 19.813 38	
2. Račun režije:			4. Vrnjene l. 1928	" 1.177 30	60.739 70
Upravni stroški za leto 1928	Din 30.123 89		5. Zaostale obresti l. 1928	" 592 59	64.872 56
Uplačila na račun uprav. stroškov	" 17.747 48	12.376 41	b) Obresti naložb:		
3. Račun bilance:			1. Denarn. zavodov	Din 4.978 19	
Dobiček v letu 1928		20.319 17	2. Poštne hranilnice	" 27 92	5.006 11
		69.878 67			69.878 67

S knjigami in prilogami primerjali in našli v soglasju:

Ljubljana, 31. decembra 1928.

Za načelstvo:

Nadzorstvo:

Jeras Ernest, s. r. načelnik. *Micalinič Rudolf*, s. r. knjigovodja. *Fratina Ludvik*, s. r. blagajnik.

Zupanič Karl, s. r. predsednik.

Zupan Ciril, s. r. tajnik.

Juh Leopold, s. r. podpredsednik.

Čerček Srečko, s. r. podnačelnik. *Gregorka Miroslov*, s. r. odbornik. *Cvetko Franc*, s. r. odbornik.

Gajšek Anton, s. r.

Bošjka Peter, s. r.

Mohorič Ivan, s. r.

VABILO

na

III. redni občni zborželezničarskega hranilnega in posojilnega
zavoda v Ljubljani, r. z. z o. z.

ki se vrši

dne 12. marca 1929 v stranski sobi
restavracije »Ljubljanski dvor« ob 19. uri.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o razrešitvi načelstva.
4. Volitve.
5. Spremembe zadružnih pravil.
6. Slučajnosti.

Ako ne bode ob določeni uri občni zbor sklepčen, se vrši v smislu § 59 za družnih pravil pol ure na to v istih prostorih in z istim dnevnim redom nov občni zbor ne glede na število zastopanih članov.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1929.

Cenejša živila

Večna je kritika radi prodajnih cen.

Včasih je predraga leča, potem zračunajo, da bi lahko dajali moko cenejše, potem očitajo, da zaslužimo preveč pri premožu itd.

Vse to vemo in smo javno zapisali v »Zadrugarju«, da smo kupili mast po 21.— Din, ter jo prodajali po 28.— Din, pri koruznih izdelkih smo včasih zaslužili 30 do 40 odstotkov. Pri premogu doplačali 10 odstotkov, posebno v zadnjem času, ko manjka pri vsakem vagonu skoro po 1000 kg. To ni nobena tajnost, da zadruga zasluži.

Istotako ni tajnost, koliko zadruga služi, čisti dobiček od skoro 2 in pol milijona dinarjev se je moral nekje nabrati. Tudi smo že dostikrat pisali o tem, kdo je zadruga. Če zadruga zasluži in kar zasluži, je last vseh članov. Sedanji obratni kapital je v korist vsem članom.

Omenim danes še en razlog, zakaj ne prodajamo cenejše. Premog se prodaja v zadrugi trboveljski po 310.—, pri premogarjih pa po Din 440.— za tona. Železnica ga prodaja po Din 268.—, na vreče stane danes 600.— Din. In tako je prišel železničar vedno v položaj, da mu je rekel prijatelj, ali sosed, ali hišni gospodar: »Preskrbi mi premog od železnice. Če si ga zavrnil, je bila zamera, ali ti je stanovanje odpovedal, če ga nisi zavrnil, ter mu preskrbel premog si kršil železniške predpise in riskiral disciplinsko preiskavo radi zlopotrebe prevoznih ugodnosti.

Trgovci z premogom so lani sistematično zasledovali železničarje, ter naznanili precej konkretnih slučajev direkciji državnih železnic v Ljubljani. To smo zvedeli že septembra lanskega leta, ter opozorili železničarje, naj ne zaidejo v skušnjava in nasedejo gospodarju ali prijatelju. Bajе hodijo danes po hišah in poizvedujejo ali je res, kar so trgovci ovadili.

Tudi špecerijsti so že in bodo nadaljevali s podobnimi zasledovanji. Sicer je časopisje pohvalilo požrtvovalno delo železničarjev v tej strašni zimi, kakor jih je hvalilo ob preobratu, ko so rešili s svojo požrtvovalnostjo in razumom Slovenijo pred opustošenjem povračajoči se rasuli armadi. Tudi jih pomilujejo, da so strgani, da si ne more delavec s 600.— Din mesečnega zasluzka plačati stanovanje in si preskrbeti hrano, ki ga fizično omogoča prenesti vse štrapace železniške službe.

Naša zadruga je skušala vedno olajšati gorje teh revežev in je sedaj priskočila na pomoč, ter darovala sladkorja in čaja za precej tisočakov. Ni lepo, da se trgovci na ta način oddolže požrtvovalnim železničarjem, da jim dajo mesto čaja popra.

Ako bi prodajali moko, mast ali sladkor po lastni ceni, je gotovo, da bi oblegali železničarje prijatelji, sosedi in hišni gospodarji tudi za te predmete. Je potem samo dvoje mogoče: da racijoniramo živila, kar stane precej denarja radi evidence in je to obsovaženi sistem medvojne aprovizacije, ko se je krilo potrebe ljudstva od tedna do tedna. Ali pa ščitimo železničarja člana pred takim nadlegovanjem s prodajno ceno, ki ni dosti pod tržno ceno. Za teh par dinarjev se ne izplača nadlegovati železničarja. Ako pa že kdo odstopi svoja živila nečlanu, za kar sicer sam odgovarja, ima profit v toliko, da so dividende njegove. Če bi prodajali brez vračunanih dividend, je članu nerodno pribijati 5%.

Na Angleškem prodajajo konzumne zadruga živila dražje, kakor pa trgovci. Radi tega pa še nikomur ne pade v glavo, da bi šel kupovati k trgovcu, temveč kupujejo vsi člani svoje potrebščine v zadrugi, ker vedo, da podpirajo svojo lastno ustanovo in s tem samega sebe, in da dobe koncem leta svojih 15 — 25 odstotkov takozvanih dividend.

Pri naši plačah in mizeriji ne moremo slediti Angležem. Naziranja pa smo, da samo na ta način zavarujemo naše člane pred nepremišljenimi koraki in pred nadlegovanjem neželezničarjev, ako ne prodajamo prepoceni.

O čistem dobičku odloča občni zbor, in imamo nebroj vprašanj, ki jih lahko rešimo s tem denarjem, samo da bi ga bilo dosti. Ni zdravo, da se uganja vsako leto pred

občnim zborom demagogija, zakaj toliko čistega dobička. Vprašam narobe, kaj bi bilo, ako bi zadruga izkazala po 7 letih poslovanja samo 100.000.— Din premoženja?

Konzumno društvo za Slovenijo izkazuje v zadnji bilanci Din 1,246.796.30 izdatkov za obresti. Ali želite, da imamo tudi mi tako postavko v naši bilanci. Nezapupnico bi zaslužil upravni odbor, ako bi ne skrbel vsa ta leta, da se je vedno nabiral potrební dobiček in obratni kapital. Kako bi izgledali pred enim letom, ko smo priskočili na pomoč konzumentom bivše Gospodarske poslovalnice? Fraze in prazne besede jim ne bi nič pomagale. Imeti smo morali pripravljen denar in še enkrat denar.

Na željo članov Gorenjske, ki prihajajo v Ljubljano in bi radi opravili poste v Ljubljani v razdobju od enega vlaka do drugega smo otvorili v Šiški ponovno oddelk za manufakturo, toda v izdatno manjši meri kot preje. Prodajalo se bo v Šiški običajne stvari, kot kotenina, platno, barvani tisk, flanela, hlačevino, blago za srajce, nogavice in podobno. Na glavnem kolodvoru pa bo kompletna manufaktura kot je bila preje v Šiški.

Blago za obleko se kupuje največ enkrat letno in takrat se mora nuditi članom prilika, da si blago izbere iz večje zaloge in na svetlem kraju. Največ smo premestili manufakturo na glavni kolodvor za to, ker je tam lokal mnogo bolj svetel in pripraven za izbiro.

Semena

Opozarjamo cenjene člane, da je centrala vpeljala v vseh svojih prodajalnah vrtna in cvetlična semena. Semena so erfurtske proveniencie z znamko »Gagel-ova semena« ter je cena vrečice 1 Din. Iz tu spodaj navedenega seznama je razvidno, katere vrste semen so v zalogi. **Priporočamo, da se člani poslužijo te ugodnosti.**

Semena v vrečicah:

- 9 Karfijola, primus.
- 10 Karfijola, erfurtska, zgodnja.
- 13a Zelje, ivansko, zgodnje, okroglo.
- 13b Zelje, brunšviško, vel., kasno (znak 7).
- 17a Zelje, berlinsko, zgodnje rudeče.
- 17b Zelje, holandsko, temnordeče, kasno.
- 20b Ohrovt, ulmski, zgodnji.
- 20c Ohrovt, vertus, veliki, kasni.
- 23b Koleraba, angleška modra, zgodnja.
- 23e Koleraba, angleška, bela, zgodnja.
- 120 Koleraba, podzemeljna, maslena, rumena.
- 29 Korenje (Duwicker), rdeče, zgodnje.
- 30 Korenje, Nantes, zgodnje, rdeče, topo.
- 31 Korenje, brunšviško, dolgo, rdeče.

- 33a Peteršilj, dolgi, gladki, kasni.
 33b Peteršilj, kratki, debeli, sladki.
 35 Zelena, erfurtska, zgodnja.
 36 Zelena, praška, kasna.
 37 Repa, najzgodnejša.
 39 Salatna pesa, črnordeča, okrogla (delikatese).
 42a Redkvica, škrlatnordeča.
 42b Redkvica, dolga, bela.
 46a Redkev, zimski, črna.
 48a Salata, kamena glava, zgodnja.
 48b Salata, ljubljanska ledenka.
 48c Salata, kraljica majnika.
 48e Salata, zimski, rumena.
 48h Salata, pariška, sladka.
 48k Salata, štutgartska (elitna kvaliteta), stanovitna, najboljša od vseh vrst salat.
 48l Salata, braziljska.
 55 Salata, berivka.
 118 Salata, endivija, rumena.
 119 Salata, endivija zelena.
 123 Radič, zeleni.
 124 Radič, rdeči.
 62 Motovilec, nemški.
 63 Motovilec, holandski.
 64a Špinača, Viktorija, širokolistna.
 64b Špinača, Gaudry kasna.
 71a Paradižniki, veliki, rdeči.
 73a Paprika, sladka.
 85a Kumare, dolge, zelene.
 75b Kumare, srednjedolge.
 79a Kumare, za kisanje.
 129 Majoran.
 132 Timijan (materina dušica).
 75a Čebulno seme, žitavsko, rdeče.
 86a Šetraj, zimski, večletni.
 87 Dinje, sladkorne, mešane.
 88 Jedilne buče, bele, dolge.
 89 Fižol, nizki, rumenostročni.
 90 Fižol, visoki, zelenostročni.
 97a Grah, sladkorni, nizki, zgodnji.
 97b Grah, majnikov, najzgodnejši.
 97d Grah, čudež iz Amerike, za brstenje.
 97e Grah, telefonski, bogato rodeči.
 57 Cvetlice, astre, mešane.
 58 Cvetlice, levkoje, letne, mešane.
 60 Cvetlice, levkoje, zimski, mešane.
 64 Cvetlice, kineški klinček, mešane.
 64b Cvetlice, margaretni klinček, mešane.
 64c Cvetlice, klinček, Heddwigii hybridus mešane.
 69 Cvetlice, petunije, mešane.
 73 Cvetlice, reseda.
 77 Cvetlice, cinije, mešane.
 100 Cvetlice, krizanteme, mešane.
 101 Cvetlice, mačohica (Viola tricolor).
 102 Cvetlice, vdovica (Scabiosa).
 112 Cvetlice, klinček (Dianthus).
 113 Cvetlice, potočnica (Myosotis).
 114 Cvetlice, baršunica (Tagetes).
 125 Japonska cvetlična livada.
 127 Slak, vspenjači, meš.
 130 Krasuljak, polnocvetni, meš.

Pozor! Svetujemo našim članom, ki imajo količkaj prilike, da se bavijo z vrtnarstvom, da si nabavijo prvovrstna Erfurtska semena, ki jih prodajamo v zadrugi. Onim, ki se interesirajo za to in kupijo semena, damo oziroma priložimo naročilu tudi potrebna navodila (brezplačno). Spisal jih je prvovrstni strokovnjak v vrtnarstvu, g. Štrekelj.

Upamo, da bomo dobili sotrudnika na tem polju in da lahko priobčimo mesečno kratka nadaljna navodila za vrtnarje v našem »Zadrugarju«. Za temeljitejšo razpravo seveda nimamo prostora in je škoda, da se jih daje v »Zadrugarja«. Za obširnejše razprave imamo strokovne liste »Sadjarja«, »Vrtnarja«, »Čebelarja«, pa tudi zaokrožene literature v posameznih knjigah.

Iz trgovine

Naročilo šunk. Sprejemamo naročila šunk do 18. marca. Cena bo predvidena 30.— Din za kg. — Prodajati jih začnemo že 25. februarja.

Čajno maslo prodajamo po Din 46.—, boljše vrste Din 52.—. Svetujemo članom, da se že sedaj založe za praznike. Čajno maslo se drži na mrzlem prostoru vsaj en mesec.

Sadni mošt je pošel, priporočamo medice po 8 Din liter, ako že kdo želi cenejše pijače. Najbolje pa je mleko, ki ga danes še ne prodajamo.

Krač smo naročili precejšnjo množino, cena Din 16.— za kg.

Ostala živila. Ker se razširjajo vesti, da je zadruga brez zaloge, obvestimo članstvo, da ima zadruga v svojih skladiščih v Ljubljani gor. in glavni kolodvor toliko moke, masti itd., da zadostuje ta množina za prehrano naših članov najmanj za dobo 5 tednov. Imamo na potu še 4 vagona sladkorja in 15 vagonov moke, tako, da smo založeni potem za skoro dva meseca. Je mogoče, da bi morebitne poplave ovirale promet, kadar se začne tajati led. Za ta slučaj smo se krili že danes. Edino sladkorja nimamo danes (dne 18. II. t. l.) dovolj v zalogi, tega pa dobimo lahko iz Trsta, če bi nastale nepredvidene nove prometne ovire proti Banatu. Zadruga prodaja kavinaste puščice (škatljice) čednega okroglega formata za vsebino 1 kg riža ali sladkorja, dokler traja zaloga. Cena za puščico Din 5.—. Pripravne so za kuhinjo.

Ker so začeli nekateri člani iz bojazni, da bomo odrezani za par mesecev od uvoza živil, nakupovati cele vreče, smo določili, da se ne daje za enkrat več na osebo, kot 10 kg mlevskih izdelkov in 1 kg sladkorja. To bo trajalo par dni in je mogoče, da bomo v par dnevih tako založeni, da prekličemo sedanja navodila in dovolimo

članom, da se lahko krijejo po svoji volji za dva ali tri mesece. Cene ostanejo neizpremenjene, prodajne cene za april, ne vemo še, ni izgleda, da bi bile višje od sedanjih.

V sedanjem trenutku lahko vodstvo zadruga dokaže, da je ravnalo prav, ko je vedno in ob vsaki priliki nabiralo dobiček v svrhu povečanja obratnega kapitala, je drug občutek, ako ima zadruga denar oziroma polna skladišča, kakor pa, če bi stali tu praznih rok in s praznim skladiščem. Danes bi nas obsojali, da smo bili kratkovidni, ako ne bi tako ravnali kot smo.

Premoga imamo naročenega ca 100 vagonov in to še naročila iz novembra 1928. Kakor izgleda situacija danes, ni izgleda, da bi dobili v teku dveh mesecev naročeno množino. V tem času smo dobivali po en do dva vagona tedensko. Ako bi dobivali dnevno 4 vagona, bi komaj v teku enega meseca razvozili in dostavili premog našim članom, kolikor so ga naročili. Začeli smo sedaj izdajati manjše množino po 100 do 500 kg. Priporočamo vsem, da štedijo čim bolj s premogom. Onim, ki so se založili do dobra, bo premog pošel kmalu in težko, da bi mogli priti do premoga pred aprilom.

Člani, ki so dobili črnomeljski premog, naj nam sporoče ustmeno ali pismeno, kako so z njim zadovoljni, za koliko je slabši od trboveljskega, katere prednosti ima morda pred trboveljskim.

Je cenejši za 35.— Din od trboveljskega franko nakladalna postaja. Morda bi se nam splačalo napraviti pogodbo za večjo dobavo, ali pa celo stopiti v upravo premogovnika, ako bi dosegli ugodnejše cene. Za to pa rabimo izjave in kritiko članov radi tega premoga. Morda pridemo z konkretnim predlogom že na letošnji občni zbor.

Tudi bukovih drv ne moremo dobiti, niti odgovora nismo dobili na neštete dopise in naročila. Zahtevajo pa 35 para za kg skoro svežih drv. Se izplača preje kuriti s premogom. Zagotovilo se nam je, da dobimo dnevno 20 ton črnomeljskega premoga v Ljubljano, ako dospe vmes še kak vagon iz Trbovelj, Hrastnika, Kočevja ali Murskega Središča, bi se nekako privlekli do pomladi, ko bo produkcija premogovnikov povečana.

Manufaktura. Od 25. II. 1929 se dobi zopet manufaktura v Šiški in v prodajalni Glavni kolodvor.

*

Iz trgovine. Naš član F. P. je zgubil dne 5. t. m. predpoldne v naši prodajalni Ljubljana gl. kol. denarno svoto Din 400.—. On in njegova rodbina, ki se nahajata gmotno, vsled te zgube v jako težkem položaju, prosijo najditelja, da odda ali pa pošlje najdemo svoto poslovdju naše prodajalne Ljubljana gl. kol.

Čaj za železničarje. Na pobudo nekaterih železničarjev iz postaje Ljubljana glavni kolodvor se je začela akcija razdeljevanja čaja med železničarji. Prva je prispevala naša zadruga, ter razposlala obenem nekaj sladkorja, čaja in limon na postaje Ljubljana gor. kol. Jesenice, Novomesto, Zidanimost, Maribor, naknadno še Celje in Maribor kor. kol. Obvestili smo postaje, da organizirajo izdajo čaja, ter jim je v to svrhu poslano blago na razpolago. Ako se niso vsi pobrigali, da dobro organizirajo in da zaprosijo še malo količino, ni naša krivda. Mi smo samo prispevali.

Nakupovalni termini

Članom, ki kupujejo proti gotovini, se prodaja v vseh prodajalnah naše zadruge vsak delavnik.

Za nakupovanje na kredit se določijo za ljubljanske prodajalne sledeči dnevi:

Za Ljubljana loco in okolico od 25. februarja do 4. III.

Za izven Ljubljane stanujoče člane od 5. do 19.

Za razpošiljanje živežnih pošilk na progo določamo pa sledeče termine:

Za prodajalno gorenjski kolodvor:

Dolenjske proge od 5. do 8.

Gorenjske proge in proga Kamnik od 9. do 12.

Za prodajalno glavni kolodvor:

Rakek-Ljubljana in proga na Vrhniko od 5. do 7.

Ljubljana-Savski Marof od 8. do 10.

Rimske Toplice-Celje od 11. do 12.

Izključno Celje-Velenje od 13. do 17.

Reklamacije iz proge upoštevamo le, ako je nedostatek prijavljen v roku enega tedna po prejemu nakupljenega blaga.

Pretekli mesec je bil 25. velik naval na obe trgovini v Ljubljani, posebno pa v Šiški. Člani iz Ljubljane niso mogli priti na vrsto, toliko jih je prišlo iz proge. Zakaj smo določili termine? Za to, da ve vsak član, kedaj pride na vrsto, da se mu ni treba predolgo nastavljeti in čakati. Ako pride poleg tega še kateri drugi vmes, nič hudega. Ako pa gre tako naprej, kot zadnje čase, da pride tretjina članov izračunano na 25. kupovati, moramo razmišljati o tem, da povečamo prostore ali otvorimo par podružnic. Režijski stroški bi znašali, ako se deli, samo od 25. do 3. v mesecu 15%, namesto sedanjih 5%.

Dokler ni to odločeno, opozarjamo člane, da bomo v določenem terminu predvsem postregli člane, ki so na vrsti, šele potem ostale. Zadnji mesec so delali naši uslužbenci večkrat do polnoči, da so zmogli odpraviti člane v Ljubljani in progo. Če so v preutrujenosti napravili par napak in pomoč, se jim ne sme šteti v zlo.

Cenik živil za mesec marc 1929

Na reklamacije se ozira le takoj ob prejemu blaga!

Mlevski izdelki.

Moka pecivna, ostra Ogg	kg	4:20
Moka Om ali Og	"	4:20
Moka krušna št. 2	"	4:—
Moka krušna št. 5	"	3:80
Moka krušna št. 6	"	3:20
Moka ajdova II a	"	4:80
Moka ajdova I a	"	6:—
Moka ržena	"	4:—
Moka koruzna	"	3:40
Moka krmilna	"	2:40
Zdrob pšenični	"	4:60
Zdrob koruzni	"	4:40
Otrobi pšenični	"	2:20

Testenine

Makaroni v kartonih	kg	12:—
Makaroni jajčni	"	9:40
Makaroni domači	kg	8:40
Špageti v kartonih	"	12:—

Zrnje

Riž I. vrste	"	9:60
Riž II. vrste	"	7:50
Koruza v zrnju	"	3:40
Kaša	"	4:80
Ješprenj I	"	4:80
Ješprenček	"	9:—
Fižol Ia	"	8:—
Fižol IIa	"	7:—
Fižol cipro	"	9:—

Sladkor

Sladkor v kockah	kg	14:50
Sladkor sipa	"	12:80
Sladkorčki (bonboni)	"	24:—
Sladkor v prahu	"	14:50
Kandis	"	22:—

Sol.

Sol mleta	kg	2:75
-----------	----	------

Kava

Kava Perl	kg	66:—
Kava Portorico	"	64:—
Kava surova I. vrste	"	54:—
Kava surova II. vrste	"	46:—
Kava žgana	"	64:—
Kava žgana »Special«	"	74:—

Kavne primesi.

Kava Kneipp	kg	14:—
Kava žitna	"	8:—
Kava vidrova	"	13:—
Kava figova	kg	22:—
Kava Enrilo	kg	22:—
Kava Enrilo	škatlja	16:—
Cikorija Franck	kg	18:—
Cikorija kolinska	"	17:—

Mast.

Mast	kg	29:—
Mast v dozah po 5 kg	doza	150:—
» v dozah po 10 kg	"	300:—
Ceres, bel, rumen	kg	28:—
Čajno maslo Ia	"	52:—
Čajno maslo IIa	"	46:—
Kuhano maslo	"	42:—

Delikatese

Šunke	kg	30:—
Kračje	"	16:—
Slanina krušna	"	28:—
Slanina »Hamburška«	"	30:—
Slanina prekajena debela	"	30:—
Slanina papricirana	"	30:—
Salame navadne	"	18:—
Salame, letne	"	26:—
Salame ogrske	"	80:—
Kranjske klobase	kom.	5:—
Reberca	kg	28:—
Prekajeno meso	"	28:—
Svinjske glave brez kosti	"	18:—
Sir trapist	"	26:—
Sir pol ementalški I.	kg	36:—
Sir Permazan	"	76:—
Maggi na drobno	dkg	1:75
Maggi kocke za juho	kom.	1:—
Juhan velike	stekl.	12:—
Juhan male	"	6:—
Juhan na drobno	dkg	1:10
Guljaž goveji	škatla	8:—
Jetrna pasteta	"	6:—
Sardelna pasteta	"	7:—
Keksi v zavitkih	zav.	5, 6
Keksi à 1 kg	kg	24:—
Otroški piškoti	zavit.	15:—

Sadje

Češplje suhe bos. 80ice	kg	10:—
Orehi celi	"	10:—
Rožiči celi	"	7:—
Mandelni Ia	"	60:—
Rozine fine Ia	"	24:—
Rozine fine IIa	"	16:—
Grozdiči - Vamperli	"	18:—
Čebula	"	3:20
Česen	"	12:—
Limone	komad	0:80

Tekočine

Kis vinski	lit.	6:—
Kis dvojno močan	"	4:—
Olje namizno	"	18:—
Olje bučno	"	21:—
Olje olivno	"	20:—

Druge potrebščine

Kalodont za zobe	tuba	7:—
Krtače za zobe	kom.	8, 12
Vim, (čisti vse)	"	3:50

Izdajatelj: »Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Sloveniji«. Telef. 2641.
Glavni in odgovorni urednik Fr. Rupnik, tisk tiskarne Makso Hrovatin; vsi v Ljubljani.